

22 Edition 6/17/2016

Editor: Tesfaldet Bahlibi

Timely Patriot Act

I am hereby, as an Eritrean veteran patriot, forcefully declare my unmistakable support to the gallant Defence Forces of Eritrea and call for all the Eritreans oppositions to end their association with the deadly Eritrean enemy, The Ethiopian Government of Addis Ababa.

ገምጋም መጽሐፍ - Book Review

ሌላ ምስ ጅግና፡ ሰውእ ተጋዳላይ መልአክ ተኸለ ዘርእሲታ፡ ብደራሲ ገዲም ተጋዳላይ ግርማይ ቦኹረ ካሕሳይ፡ / bokrila@gmail.com | ዘፈረየት መጽሐፍ ነቢቢ። መልአክ ገበር ናይ እዛ መጽሐፍ እዚኣ፡ ከይ ገንጸልኪያ ከሎኻ ጥራይ፡ ከም ሓንቲ ምጭውቲ ፍጥረት ኮይና፡ ንበበኒ _ ንበበኒ፡ እና በለት ትዕድም ዘላ ኮይኑ እዩ ዝስመዓካ። ቆንጆ መጽሐፍ። ግን ከኣ፡ መጽሐፍ ብገበር ኣይ ትፍረድ ዝበሃል ዘረባ ኣሎ።

እቲ ኣብዛ መጽሐፍ እዚኣ፡ ከም ማእከላይ ኮኹብ ኮይኑ ተሰኒዩ ዘሎ፡ ከም ኣበሃህላ ናይ ደራሲ ዝሕብር መጠን፡ ሰውእ ሓምቢር እዩ። ሰውእ ሓምቢር ማለት ሰውእ መልአክ ማለት እዩ። መልአክ፡ ኣብ ውልደ¹ ዕድሚኡ እንከሎ፡ ሓምቢር ዝብል ሳን፡ ከም ዝነበረ ተሓቢሩ ኣሎ። ኣብ ቀጻሊ ኣተዓባቢኡ እውን፡ ካልእ ሳንታት ከም ዝጠበቐ፡ ንኡድ ብዝኸነ ከእለት፡ ንወግዕታትና ኸንዝከር ዝከሕኩሕ፡ ናይ ደራሲ ኣደንጻዊ ኣበርከቶ፡ ንምዕባል ስነ ጽሑፍና ዝምልከት፡ ዓቢ ግደ ከም ዘበርከተ እምነቱ እዩ። ትምህርታዊ ጉዕዞ መልአክ፡ ራብዓይ ክፍሊ ኣብ ዓዱ ምስ ጨረሰ፡ ዝቐጸለ ትምህርቱ ድማ፡ ኣብ ኣስመራ፤ ከረንን ኣዲስ ኣበባን ኣሰላሲሉ።

እዛ መጽሐፍ፡ ብፍላይ ናብ ሰውእ መልአክ፡ ኣተኩራ ጥራይ ኣይ ኮነትን ተዘንቱ። ብዝያዳ እኳ ደኣ፡ ኣብቲ ኩሉ ንሱ ዝሓልፎ ዝነበረ እዋንን ቦታን፡ ኣነባብራ ማሕበራዊ ኣተሃላልዋ ህዝብና፡ ከመይ ከም ዝነበረ፡ እና ኣሳሰረት ትገልጽ። ኣቀራርባ ናይ እዛ መጽሐፍ፡ ፍለይነት ኣለዋ። ምዕራፍ² ብምዕራፍ ዘይ ኮነስ፡ ከም ሓንቲ እዋናዊት መጽሔት¹ መሲላ፡ ከፋል ብኸፋል ናይ ብዙሓት ዕላላት ኣርኒባ ተዘንቱ።

ካብቲ ሓይሎይ ኣብነታት ዕላላቱ፤ መልአክ፡ ካብ ዓዲ ነስመራ ከመሃር ምስ ወጸ፡ ንመነባበሪኡ ዝኸውን ትሕዝቶ፡ ካብ ሰድራኡ ብመንገዲ ባቡር ኣብረሽቐ ተጻዒኑ ይለኸሉ ከም ዝነበረ ይግለጽ። ምስ እዚ ዝለጸገ ዝተሓሳሰር ድማ፡ ዘሓጉስ ተዘከሮ ይፍንቀል።

ሓላፊ ስታሰቦን ባቡር ኣብረሽቐ ዝነበሩ፡ ብኹሉ ህዝቢ ዓንሳባ ዝተፈትውን ዝኸበሩን፡ ሙያ ናይ ባሻይ ሱሌማን ተገሊጹ ይርከብ። ከምዚ ዝኣመሰለ ቁምነገር ሓዘል፡ ንሱ ድማ፡ ነቶም ብተሓማምነት ንህዝቦም ዘገልግሉ ዝነበሩ ሰራሕተኛት መንግስቲ፡ ዘዘኻኸር ሰነድ ምርካብና ዘሓጉስ እዩ። ኮሪዔ።

እዛ መጽሐፍ፡ ናይ መልአክ ነገር ዘይ ተንከፊቶ ማሕበራዊ ናብራ የልበን። ሓደ ካብቲ ከብድኻ ዝበልዓካ ድማኒ፡ ከም ኣጋጣሚ፡ ተጋዳላይ መልአክ ንእግረ መንገዱ፡ ብዓዲ ንኣምን ከሓልፍ እንከሎ፡ ነብሱ ስለ ዘይ ዝበረሉ፡ ንወላዲቱ እትዮ ግምጃ፡ ከበጽሖን ኣላጊሱ። እቲ ምስኡን፡ ሓብቱን ጻል ሓብቱን፡ ናይ ሓጺር እዋን ዝገበርዎ ልውውጥ ዘረባ፡ ብጣሕሚ ዘደናፍቕ እዩ። ንሕና ተጋደልቲ፡ ከሳብ ከንደይ ዝኣከል ምቁር ናብራ ሂወት ከይ ነስተማቕር ኣዋዲቕና፡ ምእንቲ ነዛ ግናይ

ዝቸነት ሃገር እንክንብል፡ ኣብ ክንዲ ንስድራና፡ ንዓዓ ተወፊና ምስ ወፈርና፡ ኣዴታትና ክሳብ ክንደይ ከም ዝተሃሰደ፡ ናይ ወይዘሮ ግምጃ፡ ምስ ወደን ተጋዳላይ ዝርርብ፡ ንናይ ኩለን ኣዴታት ልቢ ተንከፍ እዩ።

ጅግና ሰውእቲ ተጋዳሊት ኣለም መብራህቱ እውን፡ ርኽከባ ምስ መልእክ ኢንታይ ከም ዝነበረ፡ ተተንኪፉ ኣሎ። ንሳ ሓንቲ ካብተን ጀጋኑ ፈዳይን፡ ኣብ ከተማ ኣስመራ ኮይና፡ እና ሰርሔት እንክላ፡ ብጸላኢ ምስ ተታሕዘት፡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ሓሱም ጸበባ፡ ዘሕለፍት እያ። ድሒራ ከኣ ኣብ ሰደት ተሰዊላ። ጅግና ሰውእቲ ተጋዳሊት ኣለም መብራሕቱ፡ ካብ መተዓብይታ ዝፈተሽከዎ ሓቤረታ ከም ዝብሎ፡ ፍልይ ዝበለት ሓርበኛዊት ፍጥርት ከም ዝነበረት እዩ። ንሳ ካብቶም ጸጋ ዝተ ዓደሎም ሰድራ ዝተወልደት ኮይና፡ ኣብ ጣዕምን ሕንቆቕቕን ናብራ እንክላ፡ እንታይ ከም ዘርእያ፡ ሰውርቲ ተጋዳሊት ናይ ከተማ ኮይና ምስ ብጸይታ ብርኽቲ ፍስሃየ(ጓል ብርጅዋ [gualburjua](#)) ኣብ ፍጻሜታት እንክለዎ ብጸላኢ ተረኪሰን። ኣብ ካርሽሊ ከኣ ደምዲመን።

ንመጽሓፍ ጓል ብርጅዋ ብዕምቀት ንዝተንተነ፡ እዘን ዕንባሻት ቆሉዑት እዚአተን፡ በቶም ንዓታተን ዝመርሑዎን ዝነበሩ፡ ፈዳኢን ተጋዳልቲ ጅብሃ፤ ምናልባሽ መልእክ ዝርከቦም ክኾኑ ይኽእሉ፤ ጥንቁቕ ዝኾነ መምርሒ፡ ነይሩዎን እንተ ዝነበር፡ ኣብ ኢድ ጸላኢ፡ ኣይ ምተሸምሻማን ነይረን፡ ኣብ ዙብል መደምደምታ ከብጸሕ ይክኣል እዩ። ዝኾነ ኾይኑ፡ ክብርን ዝኽርን ንሰውኣትና።

እዘን ሃማደኣ፡ ዝጠቐማ እንተ ደኣ ኮይነን፡ ታሪኻዊ ጅግነትን ኣሰዋውኣን፡ ናይ ተጋዳልቲ 1) ኣለም መስፍን 2) ኣለም መብራህቱን ከዘንትዋለን ምተገብኤ። ሓርበኛታት ናይ ጅብሃ ስለ ዝኾና ድዮን፡ ደመን ከም ደም ኣኽላባት ተቐጺሩ፡ ንሃማደኤ ዕጅብ ዘይ ብለን? ክሳብ ሕጂ በጽሔዮ ዘሎኹ ፍተሻ፡ ከረጋገጽ ዝኽእል እንተ ደኣ ኮይኑ፤ እታ ቀዳመይቲ ኣብ ዕጥቂ ብረት እንክላ፡ ዝተሰውኤት ተጋዳሊት ጅብሃ፡ ኣለም መስፍን እያ። ንሳ ናይ ኣንስትይዮ፡ ዓዋተ እያ ከም እምነተይ።

ከምኡ ድማን፡ ባቡር፡ ኣብ ፎሮቢዮ ኣስመራ ምስ በጽሔ፡ እቲ ካብ ኣቕርደት ኣትሒዙ ክሳብ ኣሰመራ፡ ንመሸግ ዝውዕል ኣቕሕት ወይ ኣስቤዛ፡ ከም ዕንጻይቲ/ዕንጨይቲ ብፍላይ፡ ተሸኪሙዎ ዝመጽእ ዝነበረ፡ ብዙሓት ሸመቲ ኣብ ፎሮቢዮ፡ ተሰሪዖም ክጸበዩ ምስ ጸንሑ፡ ሸዑ ንሸዑ ይመናጠልሉ። ደቂ ዓንሰባ ተመሃሮ ከም በዓል መልእክ ከኣ፡ እቲ ካብ ስድርኦም ዝተላእከሎም ዕንጻይቲ ምስ ኣራገፉ፡ ሹዑ ንሸዑ ሸይጦም ናብራኦም የካይዱ። ጉሩም ዝኾነ ኣቀራርባ ደራሲ ዝምስገን እዩ። እዚ ከምዚ ዓይነት፡ ኣቀራርባ ድርሰት፡ ነቲ ማሕበረ ሰብ ዓንሰባና፡ ዝሓለፎ ዝነበረ፡ ናብራ ሂወት፡ ኣዘካኻሪ ስለ ዝኾነ፡ ርዝነቱ ብጣዕሚ መሃሪ እዩ።

ከምኡ ድማን፡ ናይ መኻርይቱ ተመሃሮ፤ ናይ መማህርቱን መማህራኑን . . . ወዘተ፡ ከምታ ዝነበረታ ገይራ ምስ ክንደይ ወግዕታቱ ቁልጭ ኣቢላ ተብርሃልካ። ብፍላይ ከኣ፡ ምስ መምህር ግረጅ፡ ርእሰ መማህራን ቤት ትምህርቲ፡ ቤት ገርጉሽ ዝነበሩ፡ መልእክ ምስኦም፡ ከም ዉሉድን ዉሊድን ኮይኖም ብቐላት ክታረኹ እንክለው፡ ብጣዕሚ ጉሩም ብዝኾነ ኣገላልጻ፡ ክርትም ኣቢሉ ክሳብ ትስሕቐ ይገብረካ። ንመምህር ግረጅ ዝምልከት ገለጻ፡ ኣማን ብኣማን ልክዕ እዩ።

እዛ መጽሓፍ፡ ካብ መጀመርታኣ ክሳብ መወዳእታኣ፡ እቲ ኣመሓላሊፋቶ ዘላ ሕመረት ቴማ፡ ተጋዳላይ መልእክ ተኸለ፡ ካብ ዝፍጠር ኣትሒዙ ክስሳብ መቐዘፍቱ፡ ክሳብ ክንደይ ደፋር፤ ቆራጽ፤ ጅግና . . . ወዘተ፡ ከም ዝነበረ ትሕብር። ጅግንነት መልእክ፡ ፍልዩነት ኣለዎ ድዩስ ወይ ድማ የልብሉን ግን፡ ናይ ነባቢ ሚዛን ይሓትት። ከም ኣቀራርባ ናይ ደራሲ ግን፡ ጅግንነት መልእክ ፍሉይነት ከም ዘሎዎ ገይሩ እዩ ዝእምተልካ።

እቲ ዝበዝሐ ክፋል ናይ እዛ መጽሓፍ፡ ናይ ተመሃሮ ዩኒቨርስቲ ቀዳማዊ ሃይለ ስላሰ፡ ንቕሎኦም ካብ ኤርትራ፡ ብኣውቶቡሳት ናይ ሰታየ፤ ጉዕዞ ካብ ኣስመራ ንኣዲስ ሸው እናበለ የእትወካ። ሓዲ ውሩይ ኣውቲስታ ኣውቶቡሳ ሰተዮ ዝነበረ፡ ፍራንኮ ዝበሃል ዜጋ ግን ኣይ ተዘከረን። በለስ ሰገነይትን በለስ ዓዲ ንኣምንን፡ ከይተረፉ እየን፡ እንታይ እንታይ ከምዝምቕራ ተዘከረን ዘለዎ። ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዘካይድዎ ዝነበሩ ርሱን ሶውራዊ ንቕሓት፡ ሓዲ ካብኣቶም መልእክ ደኣ እዩ እምበር፡ ናይ ብሕቱ ጅግንነት ብፍላይ፡ ከም ዘይ ነበረ ትርዳእ። ደራሲ ግን፡ ንመልእክ እና ጠቐሰ፡ ናይ ሓያሎይ እኩባት ተመሃሮ ምንቕስቐሳት፡ ብዕምቀት ስለ ዝገልጽ፡ ብጣዕሚ ኣገዳሲ እኳ እንተ ኾነ፡ "ንቕልዓ ክብላ ይበልዓ" ከም ማለት ኮይኑ ዘስምዕ እዩ።

ማለትሲ፡ ዝና ናይ ተመሃሮ ዩኒቨርሲቲ ሪፖርቲንግ ኣበርክቶ ምዝንታው፡ ኣገዳሲ እኳ እንተ ኾነ፡ ነብሱ ዝኸኣለ ናይ ባዕሉ ታሪኽ ክህልዎ ስለ ዝኸኣል፡ ንመልእክ ከም መጎራበቲ ኮረሻ ኣምሲልካ፡ ናይ ውሱናት ኣስማት ተመሃሮ ብምጥቃስ ጥራይ፡ ዝቐርብ ጸብጸብ ግን፡ ምልኣተ ጎደል ናይ ታሪኽ ክህልዎ ስለ ዝኸኣል፡ ውዳእ ጸብጸብ ነይሩ እንተ ዝነበር ነይሩ፡ ኣዓርዩ ምሓዝ። ይኹን ደኣ እምበር፡ ደራሲ ቢታ ንዑኡ ትጥቅም ሜላ ተጠቐሙ፡ ኣሰላሲልዎም ዘለዉ ቁምነገራት ዝመስገን እዩ። ኣድንቆተይ ከኣ በሪኽ እዩ።

እቲ ብዛዕባ ናይቶም ተመሃሮ ዩኒቨርሲቲ ዝምልከት ፈሊጣዊ³ ምንቅስቃሳት፡ ከም ዕላል መሲሉ ስለ ዝቐረበ፡ ንቕድሚት ምስ ከደ፡ እንደገና ድማ፡ ብተደጋጋሚ ንድሕራት ስለ ዝመልሰካ፡ ድኻምካ ከይ ጸብጸብካ፡ ከትገላበጥ ዝሓትት ንባብ እዩ። እቶም ናይ ሸው ዝነበሩ መንእሲያት ተመሃሮ፡ / ዘይ ከምዞም ናይ ሕጂ ኮበለልቲ መንእሲያት/ ተማሂሮም ንክብሩምን ንስድርኦም ክሕግዙ ኣብ ክንዲ ምግባር፡ ገሊኦቶም ንሃገሮም እንክብሉ ወፊሮም ዘይ ተመልሱ፡ ገሊኦቶም ድማ፡ ክሳብ ሕጂ ዝቃለሱ ዘለዉ ጀጋኑ ተመሃሮ እዮቶም።

እቶም ኣብዚ ንጥፈት እዚ ዘይ ተሳተፉ ተመሃሮ ከኣ፡ ገለ ካብ ኣቶም፡ ክሳብ ንወጻኢ ከይዶም ብትምህርቲ ክህቡትሙ ምስ ጸንሑ፡ ኣጽዊጦም ድሕሪ ምጽንሖም፡ ሃገር ነጻ ምስ ወጸት ግን፡ ንኤርትራ ኣትዮም ክልቑሙጹ ፈቲኖም፡ ከሲሮም ምስ ተመልሱ፡ ሕጂ እውን፡ ተስቆርቆርቲ ናይ ሃገር መሲሎም፡ ብተግባር ግን፡ ኣዕናዊ ንጥፈታት፡ ኣንጻር ልዕላውነት ሃገር ኤርትራ ኮይኖም፡ ዝረኣዩ ዘለዉ ኣይ ተሳእኑን።

እዛ መጽሓፍ፡ ኣስፍሕ ኣቢላ ዘርዚራ እንተ ትክብር፡ ወርቂ ሽልማት ኣይ ምሰኣነትን። ገለ ተመህሮ ናይ እታ ዩኒቨርሲቲ ዝነበሩ፡ ኣድማዒ ተራ እና ተጻወቱ እንከለዉ፡ ብሰለይቲ ናይ ጃንሆይ ምስ ተፈድሑ፡ ንስክላ ኣምሊጦም ንሜዳ ተሰለፎም ዝተሰዉኡ፡ እዛ መጽሓፍ ዘይ ምዝካራ ሓዚነ።

መልእክ ንሜዳ ናብ ጀብሃ ምስ ተሰለፈ፡ መጀመርያ ኣብ ክፍሊ ዜና ኮይኑ፡ ከም ተጋደለ ይበርህ። ካብ ክፍሊ ዜና ቀጸሉ ድማ፡ ናብ ወተሃደራዊ ስራሓት፡ ከም ሓላፊ ናይ ሓንቲ ጉጅለ ኮይኑ፡ ከም ዝተመዘዘ ተነጊሩ ኣሎ። ድሕሪ ካልኣይ ሃገራዊ ጉባኣ ናይ ጀብሃ ድማ፡ ብደረጃ ፈጻሚነት⁴ ኣማሓዳሪ ናይ ክፍሊ ሃገራዊ ሓለዋ ጸጥታ ኮይኑ፡ ከም ዝተሰርዓ ተሓቢሩ ኣሎ። እቕሬታ እና ሓተትኩ፡ ደራሲ ረመጽ ሓዘል ዝነበረ ኩነታት ጸሕፊቱ ከብቅዕ፡ ሸፊፍ /እልትፋፍ/ ኢሉ ስለ ዝሓለፈ፡ መልእክ ደም ክሳብ ዝሰርብ ከሃረብ እኳ እንተ ነደረ፡ ንስለ ሓልዮት ሓድነት ኩቡር ህዝቢ ኤርትራ ግን፡ ዝሓል ማይ ስትዮ ከሓልፎ መሪጸ። ዓቕሊ ዋጋ በቕሊ፡ ከም ማለት።

እዛ መጽሓፍ፡ ኣብ ኩሉ ውዕሎታት ናይ መልእክ፡ ኣመልኪታ ትተናኽፍ እያ። ንኣድንቆት መልእክ ከም ምዃኑ፡ መሲሉ እና ኣስምዒት፡ ቀጥታዊ ምትእስሳር ምስ መልእክ፡ ዘይ ነበሮ ውዕሎታት፡ ከም ምስ ናይ በዓል ጀግና ተጋዳይ ዓቢይላ ሓሰን፡ ካብ ማእሰርቲ ኣምላላቑ ተምጽኦልካ። ከምኡ እውን፡ መልእክ፡ ኣብ ክፍሊ ሃገራዊ ሓለዋ ጸጥታ ዝነበሮ ተራ፡ ከመይ ከም ዝነበረ ከዓመቕ ዝነበሮ ክፋል የሎን። እንተ ዝዓመቕ ነይሩ፡ መልእክ ናይ እዚ ቤት ጽሕፈት እዚ፡ ምሉእ ብምሉእ ቁጽጽር ከም ዘይ ነበሮ ክበርህ ምኽኣለ ነይሩ።

የግዳስ፡ ኣብ ሞጎራይብ ዝመደበሩ፡ ብእብራሂም ዓሊ ኑር ዝምእከል፡ ማእከላይ ምሕደራ ሃገራዊ ጸጥታ ጀብሃ፡ /እዳራ ኣል ኣሚግ/ ናይ መልእክ ቁጽጽር ዝጎደሎ ኮይኑ፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ቁ. ምምሕዳራት፡ በቶም ከም ናይ እዳራ ኣዘዘቲ ኮይኖም ዝፍለጡ ዝነበሩ፡ ከም በዓል ተጋዳይ ወዲ ጀብራልን፤ ተጋዳይ ዓንደኣብ ገብረመስቀልን፡ ተጋዳይ ጃዕፈርን ንይምስል ቅርጺ ምሕደራ ነይርዎም ደኣእምበር፡ ተራ ናታቶም ኣብ ኣመራርሓ፡ ጡርኑፍ ኣይ ነበረን፡ ክበሃል ይከኣል። ብሓጺሩ፡ ክፍሊ ሓለዋ ጸጥታ፡ ብኢድ ኣዙር፡ ተጎታቲ ናይ ወተሃደራዊ ቤት ጽሕፈት፡ ካብ ምዃን ድሑን ኣይ ነበረን።

ብኸልእ ኣዘራርባ፡ ተራ ናይ ሰውኣ መልእክ፡ ኣባል ፈጽሚት ኣካል፡ ናይ ገድላዊ ባይቶ፡ ከም ምንባሩ መጠን፡ ካብ 1975ዓም ኣትሒዙ፡ ከሳብ ደማዊ ቅትለቱ፡ ነቲ ኩሉ ኣብ ውሽጢ ኣመሓዳሪራ ናይ ጀብሃ ዝምልከት ዝነበረ፡ ዑዙዝ ሃገራዊ ሓላፍነት ዝምልከት፡ እንኮላይ ኣብ ኣፈታትሓ ግርጭታት፡ ከም ከመይ ኮይኑ፡ በቑኡ ከም ዝነበረ፡ እዛ መጽሓፍ ስለ ዘይ ተዘንቱን፡ ሕጽረታት ከኣ ስለ ዘለዋን፡ ምናልባሽ ጎድናዊ ዝምባለ ዘሰምዕ ከኸውን ይኸእል እዩ። ይኹን ደኣ እምበር፡ ከትንበብ ዘለዎ ኣገዳሲት መጽሓፍ እያ። እዚኣ፡ ምስ እተን ብቐድሚኣ፡ ካብ ተጋደልቲ ነበር ዝተጸሕፉ መጽሕፍቲ ንላዕሊ፡ ከብረት ናታ ዝደዳ ይመስል።

ተጋዳላይ መልአክ፡ አብ እዋን ዕርበት ናይ ጀብሃ እዩ፡ ብትእዛዝ ናይ ዕላማ መሓዘኡ ዝነበረ፡ ተጋዳላይ ዓብደላ ኢድሪስ፡ ብሓንቲ ጥይት ዘይ ኮነስ፡ ሓረምዝ ክቐበልኦ ዘይ ከለላ፡ ብናይ ክላሸናት ኣይሂ ጠያይት ተፈራቲቲ። አብ ገድልና፡ ብዙሕ ቅጥሊታት አብ ልዕሊ ተጋደልቲ ይዘንቶ እዩ እሞ፡ ኣይ ከም ናይ መልአክን። እቲ ኣዝዩ ዝኸብደካ ነገር ድማ፡ መልአክ ንዓብደላ ከም ሓደ ገሲጋሊ ተጋዳላይ ገቢሩ ይኣምነሉ ከም ዝነበረ ምስኩር ሓቂ እዩ። ሓሶት ዝብል እንተተሎ፡ እውሓስ ኣግብእ ክንበሃለሉ ንኽእል ኢና።

መሬት ብእዋኑ አብ 1977ዓም እመስለኒ፡ ብትእዛዝ ናይ መልአክ እዩ እኳ ክንብል እንተ ዘይ ደፈርና፡ ብኣሃዱዳት ናይ ሜዳ ክፍሊ ጸጥታ ግን፡ መጭወቲ ናይ ተጋዳላይ ሓሩይ ተደላ ባይርኡ ካብ ከሰላ ተፈቲኑ፡ ብኹፍእ ኣይ ትጥፋእ ኢሉዎ፡ ምስጢር ናይ እቲ "ዓመልዎ" ስለ ዝለሓኹ፡ ገለ ኣስተውዓልቲ ተጋደልቲ ንወዲ ተላ ምስ ሓበርዎ፡ ንሱ ብቐጽበት ካብ ከሰላ፡ ንካርቱም ከምልጥ፡ እንተ ዘይ ከኣለ ነይሩ፡ ከምዚ መልአክ ድራር ናይ ዓብደላ ዝኾነሉ፡ ወዲ ተደላ ድማ ቁርሲ ዓብደላን ብጻቱን፡ ምናልባሽ ክኸውን ምኽኣለ ነይሩ፡ ዝብል ግምት ኣሎ።

ናይ መልአክ ኣረሻሽና፡ አብ ቁስን ቦታን ሰዓትን፤ አብ ቅድሚ ተጋደልቲ፤ "ብተመልከተለይ" ስለ ዝነበረ ኣዝዩ ፍሉይን ሓደግኛን እዩ ዝነበረ። ከምዚ ዝኣመሰለ ፍጻመ፡ ንዕቀትን ውርደትን፡ አብ ልዕሊ መላእ ህዝቢ ኤርትራ፡ ከም ዝነበረ እዩ ዘመስከር። እዝን ዝኸምዝን፡ ካብ ህልቂት ሓረስቶት ሽምባረ አብ 1967/1968ዓም፡ ዝነበረ ኣሰቃቂ ታሪኽ ከሳብ 1981ዓም መቐዘፍቲ መልአክ አብ ታህዳይ፡ እንቋዕ እዛ መጽሓፍ ሀንደፍ ኣይ በለቶ። ጉሩም።

ምኽንያቱ፡ እቲ ናይ እዚ እዋን እዚ ጠሰብ፡ ዕርቂ ደኣ እምበር፡ ከሓስን ተኸሓስን ወገን የብሉን። ጉዕዞ ናይ ጀብሃ አብ ገርሰት አብ1961ዓም ዝጀመረ፡ድሕሪ ናይ 20 ዓመታት ተዋጥሮ፡ አብ ታህዳይ ብ1981ዓም ተደምዲሙ እዩ። እቲ ኩሉ፡ አብ ጀብሃ ይኹን አብ ሻዕቢያ ፡ አብ ልዕሊ ኣሰላም ይኹን፡ አብ ልዕሊ ክርስትያን፤ አብ ልዕሊ ገባር ይኹን ተጋደልቲ፡ ዝተፈጸሙ ገበናት፡ ከም መኸፈልቲ ናይ ነጻነት ጌርና ዝበላዕናዮም፡ አብ 6/24/1991ዓም ተኸሊሶም እዮም። ደምም ንብላሽ ኣይ ተኸዕወን። ሓባይብ። ከም ናይ ዓሊሳሊማዊ ደጀን ዘተ ኢታትዎ ዘሉ፡ ውጥናት፤ ግን፡ እቲ ምድምማይ አብ ሞንጎ ከሰታንን ኣሰላምን ኤርትራ፡ ክቀናደብ ከም ዘሎዎ እዩ። It ought to stop. እቲ ሕጂ ኣሰካፊ እና ኮነ ዝመጽእ ዘሎ ግን፡ ብሰንኪ ናይ እቲ ዝነቐጸ ደም ዘይ ኮነስ፡ ብሰንኪ እዚ ሕጂ ዝካየድ ዘሎ፡ ዘይ እርኑብ ተቐውሞ፡ አብ ሓድሽን ውዑይን ደም ሓድሕድ ክንሳተ፡ ንተዓዳደም ከምዘሎና፡ምልክታቱ ብዙሕ እዩ።

ደራሲ፡ ንሰውእ መልአክ፡ ካብ ቁልዕነቱ ኣትሒዙ ከሳብ ዝስዋእ፡ አብ ቅድሚ ዕግበቱ፡ ንዝጽንሕ ወይ ደው ንዝብል ሰብ፡ እዝግሄር ዝጸልኣሉ፡ ከም ምዃኑ የብርህ። ኣቀታትላ ናይ መልአካ አብ ራሳይ፡ ደራሲ ጽሙቕ ኣቢሉ ኣቐራብዎ ዘሎ ጭብጥታት፡ ብሻላ ማላ ዝሕለፍ ዘይ ኮነስ፡ ነባሪ ታሪኻዊ ኣምሲሑ ዘድርር፡ ሰነድ ሰነዱ ዘኣንገደና ጅግና ተጋዳላይ ደራሲ እዩ።

ብተመሳሳልነት ድማ፡ ከሳብ ምስ ጅግንነት ጀነራል ኣማን ዓንዶም የመዓራርዮ። ብከምዚታት መዓቀኒ፡ ሰውእ መልአክ፡ ከም ተጋዳላይ መጠን፡ ጅግንነቱ ፍልዩነት ኣለዎዶ እዩ ንዝብል ሕቶ፡ ኣካትዒ ክኸውን ይኽእል እዩ። ኣቀታትሉኡ ግን፡ ፍልዩነት ስለ ዘለዎ፡ ጀብሃ ብሰውእ ዓዋተ ዝጀመረት፡ ብቅንጽላዊ መስዋእቲ ናይ መልአክ ከኣ ስለ ዝደምደመት፡ ክልቲኣቶም አብ ታሪኽ ናይ ጀብሃ፡ አብ ቀዳማይ መስርዕ ዘለዉ፡ ሰብ ሕላገት ከዋኸብቲ እዮም። ኣብዛ መጽሕ ዘይ ተተንከፊ ፍጻሜታት ከኣ ኣሎ።

ጀብሃ ምስ ፈሸለት፡ ርዙፍት መራሕቲ ኮይኖም ዝተጋደሉ ጀጋኑ፡ ብኹፍእ አብ ዓዲ ጓና፡ ዝተቐንጸሉ፡- ብኸመይ? ኣበይ? መዓስ? ብመን? መንገበር ኮይኑ ተሰቲሩ ተሪፉ ዘሎ እዩ። እምበርዶ ንዝከርም ኢና? ሓደ ካብ ኣቶም፡ ሰውእ ሰዲድ ሳልሕ ዝርከብዎ እዮም።

ሰዲድ፡ ካብ ሰውእ መልአክ ብዝያዳ፡ ዝገነነ ተጋዳላይ ነበረ። ንሱ፡ ካብ ካርሸሊ ራሳይ፡ ናይ ዓብደላ ኢድሪስ፡ ብስራኡ መሊቐ ንሱዳን ከምዝ ኣተወ ይንገረሉ። አብ ታሪኽ ገድሊና፡ ሓያሎይ መራሕቲ ዝነበሩ ተጋደልቲ፡ ብዝተፈላለዩ ምኽንያታት ኣመሳሚሶም፡ ንኢትዮጵያ ዝሰለሙ ንፈልጥ። ጅግና ሰውእ ሰዲድ ሳልሕ ግን፡ ካብ ኢድ ዓብደላ ኣምሊጡ ክብቅዕ፡ ንኢትዮጵያ አብ ክንዲ ምስላሙ፡ ንሱዳን ሰሊሙ። ንግዚኡ ደኣ ዝደሓነ መሲልዎ እምበር፡ አብ ሱዳን ተቐንጺሉ። ብመን? ብሻዕቢያ ዶስ ብጀብሃ? ብሻዕቢያ እንተ ኾይኑ ደኣ፡ አብ ምንታዮም ምስ ወዓለ? እንታይክ ከይ ውድኣሉም?

እዚ ኣቶምኩ? ብመን? ብሻብቢያ ዶስ ብጅብሃ? ሰውእ ዓብደላ ጸጋይ፤ ሰውእ ወልደዳዊት ተመስገን፤ ሰውእ ወዲ ዓጂብ?

መን ሕራይ፡ ብዛዕባ እዞም ሰውኣት እዚ ኣቶም፡ መጽሓፍ ክጽሓፍ ዝኸለል ደራሲ እንተሎ። ግን ከኣ፡ ብኸምዚ ናይ ደራሲ ግርማይ ቦኸረ ዘበርከቶ ፍርያት ደኣ እምበር፤ ብኸምዚ፡ ከም ናይ በዓል ተስፋይ ተምነዎ ኣሰር ተኸቲሉ፡ ክንዮ ዶብ ብምስጋር እና ኣቀናደበ፡ ብዛዕባ ንኮምፕዩት ከም ኣብዑር፤ ብዛዕባ ንቋንቋ ትግርኛ ዝምልከት ድማ፡ ካብ ከበሳ ሓሊፉ ከየ ስፋህፍሕ መታን ዝእግድ፤ ብዛዕባ ፍሉይ ሓልዮታዊ ክንክን፡ ንጀበርቲ ዝመሻኸን . . . ወዘተ፤ ዝጽሕፍ እንተ ኾይኑ ግን፡ ይትረፈና ይብል ኣነ።

ኩቡራት ነበብቲ፡ እንተ ደኣ ቅጭ ዘይ ብለኩም ኮይኑ ከኣ፡ ካብ ትሕዝቶ ናይ እዛ መጽሓፍ ወጻኢ ዝኾነ፡ ንናይ ግለይ ጭንቀት¹⁰ ዝምልከት ነገራት፡ ከካፈኩም ድፍረት እና ተሰመዓኒ እየ። እመኑ ኣይ ትእመኑ ብዘየገድስ፡ ኣብ ድቃሲይ ይኹን ኣብ ንቕሓተይ፡ ምስ ሰውኣት ብጽተይ፡ የዕልል እየ።

ሕጂ እውን፡ ምስ ርሱን ስሚዒታተይ፡ ምስ እዞም ሰለስተ ሰውኣት ብጽተይ፡ ከዕልል ስለ ዝኾንኩ፡ እቶም ዕላል ክትሰምዑ ዝምቅረኩም ተኸታተሉኒ፡ እቶም ዕላሊይ ምስ ብጽተይ ክትሰሙዑ፡ ዘይ ትደልዩ ግን ደሕን ሕደሩ።

ንሓቶም ከኣ፡ 1) ስዒድ ሳልሕ፤ 2) ሙስጣፋ ዓብዱን 3) ግምባርን እዮም። ግምባር ሳጓ /ለቕ/ ናይ ኢድሪስ እዩ። እድሪስ፡ ብለናዊ ከረኒታይ ሰውእ እዩ። ንሱ፡ ቅድሚ ኣነ ምስላፊይ፡ "በሽ ካትብ" ናይ ተጋዳላይ ሓዮቲ፡ ከም ዝነበረ ይሰምዕ። ንዓይ ከኣ፡ ናይ ፈለግ ሓሊቓይ ኣብ ጀብሃ ዝነበረ እዩ። ኣብ ሰዓታት፡ ምሕደራ ጸንታ ናይ መልኣከ ከኣ፡ እታ ናይ ሓሊቓይ ቦታ ዝነበረት ብፈጻሚት ሽማገለ፡ ንዓይ ምስ ተወሃብኩዎ፡ ንዑሉ ድማኒ ንደንክልያ ምስ መደብዎ፡ ብዙሕ ከይ ቀነየ ኣብኣ ተሰዊሑ። ኣብ ሓደ ድቕድቕ ጽልማት ለይቲ፡ ሓወይ ግምባርን ኣነን፡ ንሓደ ውሑን ስራሕ ክንፍጽም፡ ኣብ ንኹደሉ ዝነበርና እዋን፡ መንገድና ስሒትና፡ ኣብቲ ራሻይዳ ዝንቀሳቕስሉ ዝነበሩ ቦታታት፡ ከም ዝበጻሕና ፈሊጥና። ኣብ ኢድ ሓደጋ ናይ ሰባት ራሻይዳ፡ ከም ዝተጻገሕና፡ ሰውእ ሓወይ ግምባር ኣደኒቐኒ። እዞም ራሻይዳ ይብለኒ፡ "እንተ ደኣ ሞድሎ ረኺበም፡ ንዓና ቀቲሎም ዕጥቅና ወሲዶም ከይ ከጉሕፍና፡ ካብዚ ቦታ ክንዝገብ ከም ዘለዎና፡ ኣዝዩ እና ተሰከፊ ይነግረኒ። ካብዚ ቦታ እዚ ክንዝገብ፡ ሸለብ ገለብ እንዳ በልና ክንከይድ ከለዎና፡ ኣነ ደርገፍገር እንክብል፡ ኣብ ሓደ 20 ሜትርታት ዝዕምቆቱ ህጉም ሸለዉ ይብል። ከም ዘይ ውጻእ የለን፡ ወጺእናየ። ካብ ኣእምሮይ ዘሕከኸ ዘረባኡ ከምዚ ይብለኒ። "እዝስ ነጻነት ምስ መጽት ነዕልለሉ ዶኾን ንኸውን።" ኣነስ የዕልለሉ ኣሎኹ፡ ንሱ ግን ሰውእ ንንሽል ስለ ዝኾነ፡ ንዑሉ ኣብ ዝዝከረሉ እዋን ይጭነቕ እዩ። ንጽባሒቱ ናብ ቦታና ብደሓና በጽሕና።

እዋኑ ኣብ ራብዓይ ክፍላ ናይ 1974ዓም እዩ። ብሰንኪ እቲ ኣብ ከበሳ፡ ዝተኸስተ ውግእ ሓድሕድ ምስ ሻብቢያ፡ እተን ኣብ ላዕላይ ጋሽ፡ ዝነበራና 3 "ሓርበል ዓሳባት - ደባይ ተዋጋእቲ" ተሳቢበን ንኸበሳ ደይበን። ኣነ ዝነበርኩላ ሓንቲ ተወናጫፍት ጉጅለ ነቲ ሃጋፍ ብምሉኡ ክንዓም ተመዚዝና። ሓደ ካብቲ ዘሳለጥናዮ መጽናዕቲ ንጋሽን ሰቲትን ምሕራር ብኸመይ ክንፍልም ከም ዘለዎና ገምጊምና። ንምትግባሩ ዝኸውን ናይ ሰብን ዕጥቅን ስለ ዝሓጸረና፡ ጸብጻብና ናብ ዝምልከቶም ኣመሓላሊፍና። ድሕሪ ቁሩብ እዋን፡ ካብ እተን ኣብትሕቲ ተጋዳላይ ሰውእ ስዒድ ሳልሕ ናይ ባርካ፡ ኣብ ከባቢ ኣቕርደትን ተኸረፊትን ዝመሓደራ ዝነበራ ሓርበል ዓሳባት ሓገዝ መጺኡና።

ሰውእ ሙስጣፋ ዓብዱ፡ ምስ ሓሙሻይ ርእሱ ምስ ምሉእ ዕጥቆም መጺኡሙና። ናይ ሰለስቲና - ግምባርን ምስጣፋን ዘለዎ ኣኼባ ኣካይድና፡ እቲ ስራሕ ብኸመይ ከም ዝትግበር ወዲእናየ። ንጽባሒቱ ከኣ ብዓውት ተተግቢሩ። ዝርዝር ናይ እቲ ስርሒት ዓቂብዮ ኣሎኹ። በቲ ስርሒት እቲ፡ ንናይ ምሉእ ጋሽን ሰቲትን ክሳብ ኣድያቦ ንምሕራር ዝከፍት ማዕጾ ተሰቢሩ። ብድሕሪሉ ብዘገምታ ጋሽን ሰቲትን ሓራ ክኸውን ከኢሉ። ነቲ ኹሉ ዝነበረ ምትንታኑ፡ ናይ ሎሚ ተበግሶ ኣይ ኮነን። እንታ ደኣ፡ ነዞም ዝጠቐስኩዎም ሰለስት ሰውኣት ጀጋኑ - ሰውእ ስዒድ ሳልሕ፤ ሰውእ ሙስጣፋ፤ ሰውእ ኢድሪን (ግምባር) ምስኣቶም ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ስለ ዝሰራሕኩ፡ እየ እም ንሰለ ዝኸርታቶም፡ ብሕልፊ ቅንጽላ ናይ ስዒድ ሳልሕ፡ ካብ ናይ መልኣከ፡ ብቦታን እዋንን እዩ ዝፈላልዮ ደኣ እምበር፡ ብናይ ሓደ ኢድ ዝተገብረ፡ ክኸውን ይኸእል እዩ። ዝብል ጥርጣረ ከይህሉ ንምዝኸካር እየ። <<ገምጋም ኣብዚ ይድምደም። End of review>.

ናብ ዓብደላ ዘመልከተ ኣዝዩ ኣጉዳሲ ንባብ፡ ተመልከት >> http://www.ehrea.org/dont_forget_history_05.pdf

ገለ ካብ ርክባተይ ነንቢይኖም፡ ምስ ሰውኣት
መልአክ ተኸለን ዓቢደላ ኢድሪስን

መልአክ ንዓይ፡ ብስጋ ይኹን ብዓዲ ይበጽሓኒ እዩ። ብዕላማ ከኣ፡ ኣነን ንሱን ኣብ ሓደ ወፍሪ ዝነጠፍና ክነስና፡ ብናይ ቀረባን ርሒቕን ኣጠማምታ ግን፡ ጌና ኣብ 1975 ዓመተ ምሕረት ከሎና፡ ኣብ ሓጺር ዲቻይቕ ተሿሪፍና።

ድሕሪ ሓደ ዓመት ኣቢሉ ይኸውን ድማ፡ ኣብ መዓስከር ገረግር፡ ካብ ዓራርቦ ጸሓይ ዝጀመርናዮ ቆይቂ፡ ከሳብ ወጋሕታ ለይቲ መኻኸ ክንብል ምስ ሓደርና፡ ብዘይ ስምምዕ ተፈላሊና። ኣብቲ እዋን እቲ፡ ሓምቢርን ዓቢደላ ኢድሪስን፡ ከም ኢድን ጓንትን እዮም ዝነበሩ፡ ከበሃል ይክኣል ይኸውን።

ብዛዕባ እቲ ሸው ዝነበረ፡ ጽንኩር ወድዓዊ ኩነታት ኣመልከተ፡ ነቲ ኣብ ትሕቲ ትእዛዝ ዓቢደላ ኢድሪስ፡ ዝምእዘዝ ዝነበረ ወተሃደራዊ ሓይሊ ምምሕዳር ቁ. 1፡ ከበርክቶ ዝግበኦ ምክልኻል ትሑት ከም ዝነበረ ብምግላጽ፡ ንሱ ድማ ብናይ ዓቢደላ ኢድሪስ ዘይ ተገዳስነት፡ ከም ምኹኑ ገሊጸሉ። ሓምቢር ግን ንዓይ፡ ንዓቢደላ ኢድሪስ ከትንክፊሉ ከም ዘይ ደሊ ኣመልኪቱ፡ ዓቢደላ ኢድሪስ፤ ገሰጋሲ ተጋዳሊይ ከም ዝነበረ ገሊጹለይ። መልሲ ናተይ፡ ደሓን በል ንርእዮ እለ ኣፈይ ለጉመ።

ሓምቢር፡ ንሱን ኣነን፡ ኣረዳድኣና ብዛዕባ ወድዓዊ ኩነታት፡ ከም ሓቕን ከብድን ዋላ እኳ እንተ ነበረ፡ ንሱ ከም ላዕላዊይ ኣዛዚ መጠን፡ ከሳብ ክንድኡ ዝነውሕ ናይ ሓደን ሓደን ምልልስ ክንገብር ዕድል ዝሃበኒ፡ ሕጂ ተመሊስ ክዝከር እን ከሎኹ፡ ከብደይ ይበልዓኒ። ዘይ ከም ሰውኣ ዓቢደላ።

እቶም ካልኣት ዓበይቲ ሰበ ስልጣን መዛንኡ ግን፡ ከቢድ ቁምነገራት ኣብ እንግድዓይ ተሸኪመዮ ኣብ ዝመጸም ዝነበርኩ ኣጋጣሚታት፡ ከብደት ቁም ነገራት ከይ መመዩ፡ ከም ሓደ ዘይ ናቶም ገይሮም ይቐበሉኒ እሞ፡ ልስሉስ ናይ መሓንቀቂ ቃላት ኣስሚዖም፡ ኣብ ምንኩቦይ እና ጠብጠቡ፡ ነቲ ከቢዱኒ ዝነበረ ጽዕነት ነገራት፡ ከየራጋፍኩ ቢታ ዝመጸእኩዎ ይመለስ። ከም ናይ መወኢታ ኣብነት . . .

ኣብ ሓደ ኣጋጠሚ፡ ኣብ ኢድና ኮይኑ ዝፈልሕ ዝነበረ ጽንኩር ኩነታት፡ ብዛዕባቲ ካብ ራማ ከሳብ ሓምራ ዝዘርጋሕ ዝነበረ፡ ከም ኣሰይይማ ናይ ደርጊ፡ ራዛ ፕሮጀክት ተባሂሉ ዝተሰምዮ፡ ጸኒሑ ብህዝባዊ ግምብር ከም ቀዳማይ ወራር ዝተሰነደ፡ ጌና ኣብ ፕንሲ ሓሳብ ናይ ደርጊ እንክሎ፡ ኣብ ጎንደር ካብ ዝነበሩ ዝነበሩ መገብቲ ሓበሬታና፡ ምሉእ ትሕዝቶ ናይቲ ራዛ ፕሮጀክት ኣረኪቦምና። ንጅብሃ፡ እዚ ሓበሬታ እዚ ርሱንን ሓዲሽን እዩ ዝነበረ። ጽንኩሩነት ናቱ ድማ፡ ምስ መስነይታ መግለጺ፡ ናብ ዝምልከቶም ቤት ጽሕፈታት ተመሓላሊፉ። መሪሕነት ጅብሃ ግን፡ ብእዋኑ ዝሃበና ግብረ መልሲ ኣይ ነበረን። ንትግባረ ናይ እቲ ፕሮጀክት ዝምልከት፡ ብወገና ብጥብቂ ንዊሕ እዋን፡ ክንከታተል ምስ ጸናሕና፡ ብኮረኔል ኣጥናፉ ኣባተ ዝቐለስ ዝነበረ ምትእኽኻባት፡ ንግምባር ጋሽ ባርካ ከወርር፡ ኣብ ወገን ተኸዘ ካባቢ እምባ ሊሎ ተቐሪቡ።

ነዚ ወራር እዚ ዝምልከት፡ ብዘይካ ኣሃዱዳት ጸጥታ፡ ብወገን ጅብሃ ምድላዋት ኣይ ነበረን። በዚ ኩነታት እዚ ዝተሻቐለ ኣብ ወረዳዳታት ሸላሎንድ ኢድያቦን ዝነበረ ህዝቢ፡ ባዕሉ ንባዕሉ ንምድሩ ክከላኸል፡ ኣብ ፊት ንፊት ወራር ደርጊ ዓራዱ። ብዘይ ኣፍልጦና ድማኒ፡ ካብ ሱዳን ከይ ተረፈ ብመንገዶም ጠያይት ሸሚቶም፡ ብኣግማል ተጻዒኑ፡ ንሽራሮ ኣቢሉ ምስ በጽሑ፡ ኣብ ኢድ ናይ ወያነ ወዲቑ። ወያነ ከወስድዎ ምስ ደለዩ፡ ልኡኻት ናይ እቶም ህዝቢ፡ ዋላ እኳ ብምስጥር ካባና ተሰዊሮም ይግበርዎ ደኣ እምበር፡ ኣብ ሒማቕ ኢድ ምስ ወደቑ፡ ክንረድኡም ብህጽጽ መጺኦሙና። ስለምታይ ካባና ተሰውርኩም ነዚ ስራሕ ፈጺምኩም ተባሂሎም ምስ ተሓተቱ ድማ፡ ካብ ጅብሃ ተሰፋ ስለ ዝቐበጹን፡ ባዕሎም ንመሬቶምን ሰበምን ጥራቶምን ክከላኸሉ ተሰሊፎም ከም ዘለዉ ሓቢሮም። ነቲ ዛንታ ንምሕጻሩ፡ ምስ ወከልቲ ወያነ ተዛቲና፡ ካባና ዘድልዮም ነገራት ስለ ዝነበሮም ድማ፡ ነዚ ንብረት ናይ ገባር እንተ ወሲደም፡ ሓገዝና ከም ዝፈጎም ምስ ኣብራህና፡ ነቲ ንብረት ለቂቐም።

እቲ ናይ ምውራር ምቕርራባት ተወዲኡ፡ ኣብ ምብጋስ ተበጽሖ እንክሎ፡ ቢጋጣሚ፡ ተጋዳላይ ዓቢደላ እንድሪስ፡ ካብ ከበሳ ወራዱ፡ ንእግረ መንገዱ ንባርካ ከወርድ እንክሎ፡ ኣብ ቶኹምቢያ ተራእዩ። ንተኣምር እዝግሄር ካብ ሰማይ መድሓኒ ከም ዘንጠበልና ኮይኑ ተሰመዓና። ጸልማት እዩ ነይሩ። ኣብቲ ንሱ መጋርያ ኣጉዱሉ ዝነበረ ጸግዕዒ በጺሑ፡ "ሓደርና ኹሰር" እንክብል፡ እስትዕዳዲይ ገበርኩ። ከምቲ ልሙድ ናይ ተጋደልቲ ሰላምታታት፡ ምስ ተወሃሃብና ኣዕሪፍና። ከም ሓለቓይ መጠን፡ ምክንያት መምጽእያይ እንታይ ከም ዝነበረ ንኸፈልጥ፡ ሸውሃቱ ዕጹው ከም ዝነበረ ኣስተብሂለ። ብውሽጢይ ከኣ

ተበሳጭዮ። ይኸን ደኣ እምበር፡ ምኽንያት መምጽእያይ ናብኡ፡ ሕጽጽን ተባራዕን ኩነታት ኣብ ኢድና ይፈለሕ ከምዘሎ ገሊጸሉ። ናይ ራዛ ፕሮጀክት።

ብዛዕባ እቲ ንኸወረና ኣብ ተበገስ በጺሑ ዝነበረ፡ ናይ ደርጊ ራዛ ፕሮጀክት፡ ኣብ ኣደገኛነቱ ኣመልከተ ጸብጸቢይ ምስ ኣቕረብኩሉ፡ በህጹጽ ተዋጋኢ ሰራዊት ከምድብልና ሓቲተ። ምሉእ ህዝቢ ምምሕዳር ቁ.1 ን ታሕታይ ኣድያቦን፡ እዚ ወራር እዚ እንተ ዘይ ተኸላኸልናዮ፡ ከድምስሶም ከም ምዃኑ፡ ኣዝዮም ፈራሖም ከም ዘለዉ ኣብሪሄ።

ንሱ ግን፡ ኣብቲ ዘቕረብኩዎ ጸብጸብ ከይድሃበ፡ ኣደ ሃንደበት ዝኾነ ዘረባ ኣስመዓኒ። ከም ናይ ቅብጥሮት ስመይ ገይሩ፡ ተሰፋይ እሉ እዩ ዝጽውዓኒ። **"ተሰፋይ፡ እንታ ፡ ዎ፡ ኣኸዋነክ ኣብጣል፡ ላኪን ፈውደጅን - ተጠንቀቕ"**። ንስኻን ኣሕዋትካን ጀጋኑ ኢኹም፡ እንተ ኾነ ግን፡ ፈውዳውያን ኢኹም - ተጠንቀቕ ምስ በለኒ፡ ስረይ ደኣ ኣየ ዘየ ጠልቐኹ እምበር ኣፍራሒኒ። መነመን ኣሕዋተይ መነመን ከኣ ዘይ ኣሕዋተይ ከም ምንባርም፡ ብናይ ባዕሉ ቃላት ገይሩ፡ ደኣ እዩ ዘይ ገለጸሊይ እምበር፡ ብምልክታት ግን፡ ንሱ ንዓይ፡ ከምዛ ናይ በዓል ዓሊሳሊም ዝብልዎ፡ ዘይ ሓወይ ከም ምዃኑ፡ ገይሩ እዩ ኣሰምቢዱኒ ፕሮያይ ዘይ ኮነስ፡ ከም ኣደ ገበል ኮይኑ እዩ ተሰሚዑኒ። ኣቡሽንብ፡ እንተ ዝሰምዖ ነይሩ፡ ዓገብ ምባሎ ነይሩ ዝብል እምነት ኣሕዲረ።

ዘረባና ብኸምኣ ምስ ደምደምና፡ ኣብኡ ገዲፊዮ ንበታይ ተመሊሰ። ኦሮማይ ጅብሃ እንክብል ኣስተንቲኒ። ኣነ ዘይ ፈልጥኩዎ፡ ንሱ ካብ ከበሳ ከወርድ ከሎ፡ ምስ ብስጭቱ እዩ ነይሩ። ድሒረ ከም ዝሰማዕኩዎ ድማኒ፡ ገለ ኣይልታት ናይ ጅብሃ፡ ኣብ ከበሳ፡ እንክላይ ንሱ ዝርከብዎም መራሕቲ፡ ንኣጺር እዋን፡ ብረቶም ኣረጊፎም፡ ጅሆ ሒዞምም ከም ዝነበሩ ሰሚዔ። ለካ ደኣ ኢሊ ... ሸለል ኢለዮ።

ንጽባሒቱ ምስ ኮነ፡ ንሱ ንኣውጋሮ ገጹ ጠንጢኑና ምስ ወረደ፡ ህዝቢ ድማኒ፡ ህላወ ናይ ዓብደላ ኣብቲ ከባቢ ከም ዘሎ ምስ ሰምዑ፡ ወከልቶም ሰዲዶም፡ ዘይ ረኽቦ ዘይ ብሊይ ኣነ፡ ናባይ መጺኦም። ካብ ዓብደላ፡ ተዋጋኒቲ ኣይልታት ከእዝዘሎም ከጠርዑ መጺኦም። ንኣውጋሮ ከም ዝወረደ ሓቢረ፡ ዕላዊ ደብዳቤ ኣሰንዮ፡ ኣርኪቦም ፕሮዓኖም ከቕርቡ ኣፋንዮም። ከምኡ ከኣ ገይሮም። ኣነ ናብኡ ስለ ዘመ ሓላለፍኩዎም፡ ስለ ዘይ ተሓጎሰ ድማ፡ ብደብዳቤ ገይሩ፡ ርእሲ ርእሲይ ምስ ኣሸምበበለይ፡ ሓንቲ ኣይሊ፡ ካብታ ኣብ መዓስከር ዳሰ፡ ዓሰኪራ ዝነበረት ቦትጦሎኒ፡ ከም ዝእዘዘለዎም ኣፍሊጡኒ። ሓንቲ ኣይሊ? እዝግሄር ከምሕር ግን፡ ንተኣምር ህዝብና፡ ድሒኑ ደኣ እምበር፡ ካብ ዓብደላስ ጠፊእና ነይራ ኢና። ከምኡ እንተ ደኣ ነይሩ ኮይኑ ድሌቱ?

ብኸመይ ደኣ ደሓንኩም ንዝብል ሕቶ ድማኒ፡ ንጋሸን ባርካን ዝፈጠረ ፈጣሪ፡ ብኸምዚ ኣድሒንዎ። እቲ ወራር፡ ጅምር ከብልን ከቕህምን ኣደ ኮይኑ። እንታይ ተረኽበ? እንተ በልናስ፡ እቲ ብዛላምበሳ ዝጀመረ ወራር፡ ብዘይዳግም ስለ ዝተሳዕረ፡ እቲ ናባና ተሃንዲዱ ዝነበረ ወራር ከኣ፡ ዘየ ዋጽኦ መሲልዎ፡ ንድሕሪት ከም ዘንሰሓበ ፈሊጥና።

ብዛዕባ ናይ እቲ ኣብ ዛላምበሳ ዝነበረ ፍጻሜን ዓውታቱን፡ ምሉእ ሓቢፊታ ዘሎኒ እኳ እንተ ኾንኩ፡ ብኣካል ስለ ዘይ ነበርኩሉ ግን፡ ከጸውዮሉ ኣይ ደልን። እቲ ብተኣማምነት ከኸበር ዘለዎ ከኣ፡ ጀጋኑ ተዋጋኒቲ ተጋደልቲ ተሓኤ፡ ኣብ ግምባር ዛላምበሳ ብዝ ተጓናጸፍዎ ዓውታት፡ ከሳብ ዶብ ሱዳን፡ ሚዛን ኣይልታት ናትናን ናይ ጸላእን፡ ኣብ ረብሓ ናትና ኮይኑ ተፈጸመ። ንዓብደላ ግን፡ እዞም ሰብ ቅያ ተጋደልቲ፡ ፈወደጅን እዮም።

ንምንታይ እየ ነዚ ዝጠቐስኩዎ። ተጋዳላይ ዓብደላን መልኣከን፡ ኣብ ዝተፈላለዩ እዋን፡ ብዝተፈላለዩ ቃላት፡ ኣደ ዓይነት ኣስተምህሮ እዮም ሂበሙኒ። ተጋዳላይ መልኣከ ንተጋዳላይ ዓብደላ፡ ከም ኣደ ገሰጋሲ ተጋዳላይ ገይሩ ፈሊጡ፡ ብኸልእ ኣበሃህላ፡ ከምታ ዓብደላ ዝበለኒ፡ መልኣከ ድማ ንዓይን ዝኸማይን፡ ደረቕኛታት ተጋደልቲ ከም ዝነበርና ገይሩ ተኸቲዑኒ። እቲ ፍልልይ፡ መልኣከ ንነዊሕ ሰዓታት ከካትዓኒ እንክሎ፡ ዓብደላ ግን ኣብ ሓጸርቲ ደቓቕ እዩ፡ ዘረባና ኮሊፉዎ።

ዝተጠቐምኩሎም ቃላት

ፍቕዲ	ትግርኛ	እንግሊዝ
1	ወልዶ	Adolescence
2	ምዕራፍ	Chapter
2.1	መጽሔት	Periodical
3.	ፈሊጣዊ	Intellectual
4.	ፈጻሚት	Executive
5	ከላገት	Icon
6.	ምስግሳግ	Bias
7	መኸፈልቲ	Snack
8	ውጥን	Objective
9	ፍሉይ ሓልዮታዊ ክንክን	Special treatment
10	ጭንቀት	Depression
11	ተረኪሰን	Exposed

ጸቡቕ ወርሓት ትኸላትና።

fewsilybee@yahoo.co